

Uitspraak T 2023030/2023-75-10

tuchtcommissie seksuele intimidatie

Kamer : **Seksuele Intimidatie**
Leden van de kamer
(kamervoorzitter) : mr. R.J.A. Dil
(lid) : mr. M. Grotenhuis
(lid) : mr. F.J. Koningsveld
(juridisch secretaris) : mr. M. van de Glind
Zaaknummer : **T 2023030/2023-75-10**

In de zaak van:

1. **Beklaagde**

Naam : [beklaagde]
Adres : [adres]
PC/Gemeente : [woonplaats]
Lid van de sportbond : Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond
Gemachtigde : aanvankelijk mr. P.M. Hoogstad, thans zonder
gemachtigde

2. **Aangever**

Naam sportbond : Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (hierna: KNVB)
Gevestigd te : Zeist

3. **Aanklager** : mr. drs. M.G. Vreugdenhil

4. **De procedure**

- Op 23 november 2021 heeft de KNVB melding gedaan bij het ISR vanwege de media aandacht voor de behandeling van een strafzaak tegen [beklaagde] (hierna: beklagde).
- De KNVB heeft beklagde op 31 mei 2022 een bestuurlijke ordemaatregel opgelegd inhoudende dat beklagde gedurende het onderzoek van de aanklager van het ISR en de mogelijk daaropvolgende tuchtrechtelijke procedure bij het ISR - in welke rol ook - niet mag deelnemen aan, noch betrokken mag zijn bij activiteiten, trainingen en wedstrijden georganiseerd door, op locatie van of onder auspiciën van de KNVB of een bij de KNVB aangesloten club.

- Bij e-mail van 10 augustus 2023 heeft de aanklager aan beklaagde een onderzoek aangezegd.
- Na afronding van het onderzoek heeft de aanklager op 21 november 2023 aangifte gedaan van overtreding door beklaagde van het Reglement Seksuele Intimidatie van 1 april 2019 (hierna verder: het Tuchtreglement SI) en het Reglement Seksuele Intimidatie KNVB (hierna: het Reglement KNVB).
- Bij e-mail van 18 december 2023 heeft mr. Hoogstad aan het ISR laten weten dat hij beklaagde niet langer bijstaat.
- Beklaagde heeft geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een verweerschrift in te dienen en heeft laten weten niet ter zitting aanwezig te zullen zijn.
- Op 19 maart 2024 heeft de mondelinge behandeling van de tuchtzaak plaatsgevonden. Daarbij waren, naast de tuchtcommissie en de juridisch secretaris, de volgende personen aanwezig: de aanklager en mr. M. van Vemde (casemanager bij het ISR).
- Van de mondelinge behandeling zijn aantekeningen gemaakt door de juridisch secretaris.
- Daarna is bepaald dat binnen vier weken uitspraak zal worden gedaan.

5. **Aangifte/grondslag van de tuchtzaak en verweer**

5.1. De aanklager heeft op 21 november 2023 aangifte gedaan van overtreding door beklaagde van het Reglement KNVB die ziet op de volgende gedragingen:

- Artikel 3 lid 2, te weten: Onder seksuele intimidatie, zoals vermeld in lid 1 van dit artikel, zijn mede begrepen de misdrijven tegen de zeden van het Wetboek van Strafrecht.
- Artikel 3 lid 4, te weten: De in dit reglement bedoelde seksuele intimidatie heeft betrekking op seksuele intimidatie die heeft plaatsgevonden in relatie tot de beoefening van de voetbalsport binnen het verband van de KNVB. Van seksuele intimidatie is eveneens sprake wanneer diegene die de seksuele intimidatie ondergaat ook buiten een voetbalsportaccommodatie ten opzichte van degene die de seksuele intimidatie pleegt in een in de voetbalsport ontstane machtsrelatie verkeert.
- Artikel 4 lid 2 sub c onder i, te weten: De begeleider onthoudt zich er van de speler te bejegenen op een wijze die de speler in zijn waardigheid aantast en verder in het privéleven van de speler door te dringen dan nodig is voor het gezamenlijk gestelde doel. De begeleider zal tijdens training (-stages), wedstrijden en reizen gereserveerd en met respect omgaan met de speler in de ruimten waarin de speler zich bevindt, zoals de kleedkamer of de hotelkamer. In het kader van deze normen wordt als een overtreding beschouwd:
 - i. het door de begeleider uitoefenen van dwang of op enigerlei wijze gebruik maken van het machtsverschil dat bestaat tussen hem en de speler, met het kennelijke oogmerk de speler tot seksuele handelingen te dwingen, daartoe te verleiden of over te halen, of die te dulden.

- 5.2. Op grond van het vonnis van 24 december 2021 van de rechtbank Noord-Holland (ECLI:NL:RBNHO:2021:11932) is volgens de aanklager voldoende aannemelijk geworden dat beklaagde, die een voetbalschool exploiteert, een aantal voetballers heeft gehuisvest in een huurwoning te [plaats], welke eveneens beschikbaar is gesteld aan drie vrouwen om daar prostitutiewerkzaamheden te verrichten. Beklaagde heeft in de strafzaak erkend dat in de woning camera's aanwezig waren die hij heeft gebruikt om filmopnames te maken van spelers - waarvan er destijds twee nog minderjarig waren - terwijl zij seks hadden met een van de in de woning verblijvende vrouwen. Ook is uit de strafzaak naar voren gekomen dat beklaagde voetballers heeft ingezet om hem te helpen met zijn werkzaamheden door bijvoorbeeld het geld van de vrouwen aan hem te overhandigen en de vrouwen rond te rijden. Een van de voetballers is veroordeeld wegens mensenhandel.
- 5.3. Beklaagde is voor (het medeplegen van) mensenhandel door middel van seksuele uitbuiting en het vervaardigen en het verspreiden en in bezit hebben van kinderporno door de strafrechter veroordeeld tot een gevangenisstraf voor de duur van 36 maanden. Door (in ieder geval) beklaagde is hoger beroep ingesteld. Ten tijde van de mondelinge behandeling van de onderhavige tuchtzaak was nog niet bekend wanneer de zaak in hoger beroep op zitting komt.
- 5.4. Tijdens de mondelinge behandeling heeft de aanklager toegelicht dat sommige pupillen van beklaagde in de strafzaak verdachte waren in plaats van slachtoffer, maar dat zij door de bril van het tuchtrecht naar het strafvonnis kijkt. De aanklager haalt uit het strafvonnis feiten en gedragingen gepleegd door beklaagde, die zeer kwalijk zijn jegens de voetballers die aan zijn zorg en begeleiding waren toevertrouwd. Een beschrijving van de situatie in het huis waar de voetballers met de prostituees verbleven en hoe beklaagde met hen om ging, blijkt in het bijzonder uit het nieuwsbericht van het Openbaar Ministerie. Dit stuk is door de aanklager aan het dossier toegevoegd, omdat de daarin beschreven feiten en omstandigheden een duidelijk beeld schetsen van wat zich in de woning heeft afgespeeld, welke niet zijn terug te vinden in het strafvonnis.
- 5.5. Naar de mening van de aanklager is er sprake van concreet gevaar voor de leden van de KNVB, meer in het bijzonder de minderjarige/niet volwassen leden, omdat beklaagde - ondanks de opgelegde ordemaatregel - gewoon doorgaat met zijn voetbalschool en zijn werk als voetbalmakelaar.
- 5.6. Gelet op het recidiverisico en de ernst van de gedragingen verzoekt de aanklager om beklaagde te ontzetten uit het lidmaatschap van de KNVB (royement).
- 5.7. Beklaagde heeft geen verweer gevoerd.

6. **De beoordeling door de tuchtcommissie**

6.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

6.1.1. Beklaagde is lid van de KNVB, althans was lid van de KNVB in de periode dat de hem verweten gedragingen zijn begaan. Op grond van de statuten van de KNVB worden overtredingen inzake seksueel grensoverschrijdend gedrag berecht door de tuchtcommissie en de commissie van beroep van het ISR met inachtneming van het Tuchtreglement SI. De bevoegdheid van het ISR is daarmee gegeven.

6.1.2. De KNVB is ten aanzien van het Tuchtreglement SI aangesloten per 1 juli 2019. Op grond van vaste rechtspraak van het ISR zijn op gedragingen vóór 1 juli 2019 het toen geldende normenkader van de desbetreffende sportbond, in dit geval de KNVB van toepassing, waaronder het Reglement KNVB.

6.1.3. De tuchtcommissie stelt vast dat de aangifte voldoet aan de eisen die daaraan in het Tuchtreglement SI worden gesteld. Er zijn ook geen formele bezwaren die aan behandeling van de zaak door de tuchtcommissie in de weg staan.

6.2. Beoordelingskader

6.2.1. Beoordeeld moet worden of de aan beklagde verweten gedragingen een overtreding opleveren van het Reglement KNVB. Voor de vraag of er sprake is van een overtreding zijn medebepalend de opvattingen in de Nederlandse maatschappij met betrekking tot seksuele intimidatie en de gewoonten of gebruiken bij de desbetreffende sportbond ten tijde van de overtreding. Het bewijs van een overtreding is geleverd wanneer voldoende aannemelijk is dat de beklagde de overtreding heeft begaan.

6.3. Inhoudelijke beoordeling

6.3.1. Beklaagde exploiteerde- en gaf leiding aan een voetbalschool. Hij valt daarmee onder het begrip 'begeleider' in de zin van het Reglement KNVB.

6.3.2. Uit het strafvonnis van de rechtbank Noord-Holland van 24 december 2021 blijkt dat beklagde de beschikking had over een huurwoning in [plaats]. Daar huisvestte hij voetballers die hij via zijn voetbalacademie begeleidde bij hun droom om te gaan voetballen bij een Betaald Voetbal Organisatie. Veel van deze voetballers hadden geen stabiele thuissituatie. In dezelfde periode dat de voetballers er werden gehuisvest, verbleven in de woning jonge vrouwen die daar prostitutiewerkzaamheden verrichtten. Beklaagde had in de woning camera's opgehangen zodat hij op ieder gewenst moment kon bekijken wat er in de woning gebeurde. Naar het oordeel van de tuchtcommissie past het algemene beeld dat ontstaat bij lezing van het strafvonnis niet in een normale verhouding tussen een begeleider en aan zijn zorg en begeleiding toevertrouwde pupillen in een omgeving waar het creëren en in stand houden van een veilig sportklimaat de norm behoort te zijn.

6.3.3. Uit het strafvonnis volgt verder dat beklaagde twee van de vrouwelijke prostituees (afzonderlijk van elkaar) heeft bewogen om seks te hebben met drie respectievelijk twee van de voetballers van zijn voetbalacademie, waarbij beklaagde in dezelfde kamer aanwezig was en de vrouwen en mannen instructies gaf wat zij moesten doen. Beklaagde heeft bekend dat hij via de camera met de app Yoosee filmopnames heeft gemaakt van een van de vrouwen terwijl zij seks had met de drie jongens, waarvan twee jongens op dat moment nog minderjarig waren. Bij het vervaardigen van kinderporno is de leeftijd van de minderjarigen geobjectiveerd. Ten aanzien van de minderjarigheid is dus geen opzet van beklaagde vereist. Op grond van de ter zake vastgestelde feiten heeft de rechtbank wettig en overtuigend bewezen geacht dat beklaagde kinderporno heeft vervaardigd en in het bezit heeft gehad.

6.3.4. Als begeleider mag beklaagde zich niet schuldig maken aan misdrijven tegen de zeden zoals opgenomen in het Wetboek van Strafrecht. Dat levert seksuele intimidatie op als bedoeld in artikel 3 lid 2 van het Reglement KNVB en is een verboden gedraging op de voet van artikel 3 lid 3 van het Reglement KNVB. Deze gedragsnorm geldt ook in relatie tot de beoefening van voetbalsport buiten het verband van de KNVB indien diegene die de seksuele intimidatie ondergaat ook buiten een voetbalsportaccommodatie ten opzichte van degene die de seksuele intimidatie pleegt in een in de voetbalsport ontstane machtsrelatie verkeert, zo is bepaald in artikel 3 lid 4 van het Reglement KNVB. Naar het oordeel van de tuchtcommissie was er sprake van een dergelijke machtsrelatie tussen beklaagde en de voetballers die hij onder zijn hoede had, omdat beklaagde een begeleider was (in de zin van artikel 1 lid 3 van het Reglement KNVB) en de nog minderjarige voetballers veelal geen stabiele thuissituatie hadden en de droom koesterde om onder begeleiding van beklaagde profvoetballer te worden. Deze omstandigheden zorgden dat er sprake was van een afhankelijkheidsrelatie tussen beklaagde en de voetballers die lid waren van zijn voetbalschool.

6.3.5. Naar het oordeel van de tuchtcommissie is onvoldoende aannemelijk geworden dat beklaagde zich jegens de voetballers die hij onder zijn hoede had, schuldig heeft gemaakt aan het uitoefenen van dwang of het op enigerlei wijze gebruik maken van het machtsverschil dat bestaat tussen hem en de voetballers, met het kennelijke oogmerk de voetballers tot seksuele handelingen te dwingen, daartoe te verleiden of over te halen, of die te dulden. De overwegingen in het strafvonnis bieden daarvoor onvoldoende aanknopingspunten, omdat het perspectief van de voetballers (als slachtoffers) in de strafzaak niet aan de orde is gesteld.

De rechtbank heeft alleen overwogen dat zij het vervaardigen en bezit van kinderporno slechts in geringe mate bij het bepalen van de straf heeft laten meewegen, omdat de twee betrokken minderjarige voetballers op een haar na meerderjarig waren toen de beelden werden vervaardigd en ten aanzien van deze jongens ook niet is gebleken dat zij hier op enigerlei wijze (psychische) schade van hebben ondervonden.

6.3.6. De aanklager heeft in het kader van het onderzoek naar aanleiding van de melding bij het ISR de betrokken voetballers niet gehoord of doen horen door de onderzoekscommissie. Op verklaringen van de betrokken voetballers kan de tuchtcommissie zich dan ook niet baseren en aldus heeft zij niet kunnen vaststellen of van dwang, verleiden of overhalen sprake is geweest.

- 6.3.7. Het als productie 7.1 bij de aangifte overgelegde artikel van het Openbaar Ministerie kan naar het oordeel van de tuchtcommissie evenmin dienen tot bewijs van de door de aanklager geponeerde stellingen, omdat deze publicatie naar aanleiding van de behandeling van de strafzaak ter zitting voornamelijk (partij)standpunten bevat die op essentiële onderdelen (juist) niet door de strafrechter zijn gevolgd.
- 6.3.8. Op grond van het bovenstaande kan overtreding van artikel 4 lid 2 sub c onder i van het Reglement KNVB door de tuchtcommissie niet worden vastgesteld.
- 6.3.9. De slotsom is dat beklaagde schuldig is aan overtreding van artikel 3 lid 2 en artikel 3 lid 4 van het Reglement KNVB en strafbaar is op grond van artikel 8 lid 5 van het Tuchtreglement SI.

7. **De strafmaat**

- 7.1. Vervolgens moet beoordeeld worden wat een passende straf is. Bij de beoordeling van die vraag houdt de tuchtcommissie rekening met de ernst van de overtreding, de persoon van beklaagde en de omstandigheden waaronder de overtreding heeft plaatsgevonden, maar ook met het tijdsverloop in deze zaak.
- 7.2. Vooropgesteld wordt dat alle sporters zich veilig moeten kunnen voelen bij het uitoefenen van hun sport. Dat geldt zeker ook voor minderjarige sporters. Begeleiders spelen hierbij een belangrijke rol. Zij genieten het vertrouwen van sporters en hun ouders en de sporters en hun ouders mogen erop vertrouwen dat de begeleider respectvol met hen en hun kinderen zal omgaan.
- 7.3. Beklaagde heeft door de aan zijn zorg en begeleiding toevertrouwde minderjarige voetballers in een door hem gehuurde woning, die was voorzien van camera's, seks te laten hebben met prostituees en daarvan filmbeelden te vervaardigen, de grenzen die hij bij de exploitatie van zijn voetbalacademie in acht had moeten nemen op ernstige wijze overschreden. Dit neemt de tuchtcommissie hem zeer kwalijk. Nu beklaagde ervoor heeft gekozen geen verweerschrift in te dienen en evenmin – ondanks herhaalde uitnodiging daartoe – welbewust niet aanwezig is geweest bij de mondelinge behandeling, zijn er ten aanzien van het handelen van beklaagde als zodanig voor de tuchtcommissie ook geen verzachtende omstandigheden. Zo is het de tuchtcommissie ook niet gebleken dat beklaagde inzicht heeft in de onjuistheid van zijn handelen. De tuchtcommissie houdt er bij het bepalen van de strafmaat wel rekening mee dat beklaagde een zogenoemde 'first offender' is en de feiten die een overtreding van (artikel 3 lid 2 en 3 lid 4 van) het Reglement KNVB opleveren, inmiddels geruime tijd geleden hebben plaatsgevonden. De tuchtcommissie slaat acht op de overweging van de strafrechter, dat het recidiverisico door de reclassering als laag wordt ingeschat en dat de strafrechter geen aanleiding heeft gezien een algeheel verbod op te leggen tot de uitoefening van zijn beroep als voetbaltrainer, -coach en -makelaar.

- 7.4. Gelet op dit alles gaat een ontzetting als lid van de KNVB, hetgeen tevens een verbod inhoudt om zelf te voetballen of onder auspiciën van de KNVB het vak van voetbalmakelaar uit te oefenen, te ver. In plaats daarvan acht de tuchtcommissie - ter bescherming van de belangen van in het bijzonder minderjarige sporters - een verbod tot het uitoefenen van de functie van (assistent-)trainer, coach of begeleider bij de KNVB in de breedste zin van het woord, zoals bedoeld in artikel 13 lid 1 sub d van het Reglement KNVB voor in beginsel de maximale duur van tien jaar passend en geboden.
- 7.5. Ten slotte is voor de strafmaat het tijdsverloop in deze zaak van belang. Het tijdsverloop tussen het moment waarop beklaagde de hem verweten overtredingen heeft begaan en de zitting bij de tuchtcommissie bedroeg ongeveer acht jaar. Dat levert een ruime overschrijding op van de redelijke termijn, zoals door de aanklager tijdens de zitting ook is erkend. Het overschrijden van de redelijke termijn dient in de strafmaat te worden verdisconteerd. Gelet op al deze omstandigheden wordt aan beklaagde een functie-uitsluiting als voormeld opgelegd voor de duur van vijf jaren met ingang van de datum van deze uitspraak.

8. **De kostenveroordeling**

De tuchtcommissie ziet geen aanleiding om af te wijken van de in artikel 25 lid 11 van het Tuchtreglement SI genoemde hoofdregel dat aan de behandeling van de tuchtzaak verbonden kosten ten laste komen van de sportbond. De kosten van deze tuchtprocedure bedragen in totaal € 500,- en bestaan voornamelijk uit kosten van bijstand van het ambtelijk en juridisch secretariaat.

9. **De uitspraak**

De tuchtcommissie:

- verklaart zich bevoegd om van de tuchtzaak kennis te nemen;
- verklaart de KNVB ontvankelijk in haar aangifte;
- legt beklaagde een verbod op tot het uitoefenen van de functie van (assistent-) trainer, coach of begeleider bij de KNVB in de breedste zin van het woord, voor de duur van vijf jaar met ingang van de datum van deze uitspraak;
- stelt de kosten van de behandeling vast op een bedrag van € 500,- en bepaalt dat deze kosten ten laste komen van de KNVB.

10. **Beroep in geval van een uitspraak van de tuchtcommissie**

De aanklager en beklaagde kunnen tegen deze uitspraak beroep instellen bij de commissie van beroep van het Instituut Sportrechtspraak. De beroepstermijn bedraagt vier weken na de datum van ontvangst van de uitspraak, welke geacht wordt twee dagen na de datum van verzending te zijn gelegen. Het beroep dient schriftelijk en gemotiveerd te worden ingediend.

Hilversum, 12 april 2024

mr. R.J.A. Dil
(kamervoorzitter)

mr. M. van de Glind
(juridisch secretaris)

Afschrift verzonden d.d.:
Paraaf ambtelijk secretaris: